

Ottars beretning

Handelsmannen Ottar, var den nordmann som bodde lengst mot nord, ifølge hans egen beretning som ble nedskrevet i London i år 890. Det er det første skriftlige vitnesbyrd vi har, fra en som selv bodde i nord, antakelig på Kalvøya vest for Tromsø.

Han er også Norges første oppdagelsesreisende, da han foretok en dristig ferd østover mot Nordkapp, videre langs hele Finnmarkskysten over Varangerfjorden og langs hele Kolahalvøya til Hvitehavet, eller Kvitsjøen. Han var nå i Terfinnernes og Bjarmenes land.

Ottar var en fredelig mann som brakte med seg varer han ville bytte mot korn, salt samt hvalrosstener og pelsverk som var etterspurt i Europa. Han hadde et betydelig gårdsbruk med 20 kyr, 20 sauer og 20 griser samt 600 tamrein, hvis vi skal tro det han selv beretter.

Han fikk også inn finnskatt i pelsverk, fuglefjær etc fra folk i området, veidefolk, jegere og fiskere. Han må ha vært en holden mann, med stor båt, antakelig en slags knarr, som man senere har funnet samme modell av ved utgravninger i Danmark. Og et dyktig mannskap må han ha hatt for å legge ut på en så farefull ferd.

Da han kom tilbake fra Kvitsjøen etter måneders seilas, seilte han nedover kysten, lenge før Trondheim og Bergen ble grunnlagt, helt til Skiringsal, en stor markeds plass ved dagens Larvik. Deretter seilte han i 5 døgn sydover og gjennom Storebelt helt til Hedeby. En enda større markeds plass, hvor folk fra Østersjøen, Tyskland, Norderlandene etc møttes. Etter å ha handlet der reiste han videre opp igjen og over til England, til London, hvor kong Alfred fikk høre om ham. Kongen tilkalte en skriftlærd for å notere ned Ottars beretning, da kongen var i ferd med å få utarbeidet et stort verk om det nordlige Europa.

Vikingtiden var allerede i gang, etter nordmennenes angrep på klosteret i Lindisfarne i 793, hvor de slaktet ned munkene og folk og plyndret klosteret. En skjenselsdåd, som ikke ble den siste.

Ottar var ingen viking, men en fredelig kjøpmann, en høvding på sitt sted der nord. Hvor lenge han ble i England vet vi ikke, ei eller hans videre skjebne.

200 år senere kom en annen mann til Kvitsjøen. Det var Tore Hund. Han nøyet seg ikke med å handle, men plyndret og drepte før han reiste hjem. Han bodde på Bjarkøy, like ved Harstad, og var den som sammen med Torfinn Karlsevne ga Olav den Hellige banesår ved slaget ved Stiklestad.

Portrett av same

056/3 Landmark, Hjordis